

فصل ٦

معدن

مقدمه

آمارگیری از فعالیت‌های مربوط به معادن کشور و انتشار مستمر نتایج آن، از سال ۱۳۳۳ توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت وقت آغاز شد. این آمارها، هر سال همزمان با انتشار "آمار فعالیت‌های صنعتی" در ضمیمه نشریه مذکور به چاپ می‌رسید ولی از سال ۱۳۳۹، آمارهای مربوط در نشریه‌ای مستقل تحت عنوان "آمار فعالیت‌های معدنی ایران" منتشر شد. اولین سرشماری از معادن کشور در آذرماه سال ۱۳۴۲ توسط وزارت و وزارت اقتصاد اجرا شد و از سال ۱۳۴۲ تا سال ۱۳۵۳، دفتر آمار وزارت اقتصاد با استفاده از آمارهای دفاتر معادن نقاط مختلف کشور، هر سال آماری از فعالیت‌های معادن جمع‌آوری و منتشر می‌کرد. در سال ۱۳۵۳، دومین سرشماری از معادن کشور با همکاری مرکز آمار ایران و وزارت صنعت، معدن و تجارت اجرا شد. از سال ۱۳۵۳ تا سال ۱۳۵۷، مرکز آمار ایران به طور سالانه بخشی از معادن کشور را به عنوان معادن منتخب مورد آمارگیری قرار داد. از سال ۱۳۵۷ تا سال ۱۳۶۳، به دلیل عدم اجرای طرح‌های آماری و نیز فراهم نبودن آمارهای ثبتی جامع، این بخش از فعالیت‌های اقتصادی دچار خلا آماری شد. در سال‌های ۱۳۶۴ و ۱۳۶۵، مرکز آمار ایران به آمارگیری از معادن تحت پوشش بخش عمومی اقدام کرد و در سال ۱۳۶۶، سومین سرشماری از معادن کشور را به مرحله اجرا درآورد از سال ۱۳۶۷ تا سال ۱۳۸۵ به استثنای سال‌های ۱۳۷۰ و ۱۳۸۴ آمارگیری از معادن کشور به طور سالانه انجام شده است. آمار و اطلاعات مندرج در این فصل، علاوه بر نتایج آمارگیری‌ها و سرشماری‌های مذکور شامل آمار و اطلاعات شرکت‌های تعاونی معدنی ارائه شده توسط اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی نیز می‌باشد که به روش ثبتی تهیه می‌شود.

تعاریف و مفاهیم

معدن: به محدوده ای اطلاق می‌شود که شامل ذخیره معدنی است

کانه‌آرایی: تمامی عملیات فیزیکی، شیمیایی یا فیزیکی-شیمیایی است که به منظور جدا کردن قسمتی از مواد باطله از کانه یا برای تفکیک کانه‌ها از یکدیگر انجام می‌شود.

معدن در حال بهره‌برداری: معدنی که در آن مجموعه ای از عملیات، به منظور استخراج، کانه آرایی و به دست آوردن مواد معدنی قابل فروش انجام می‌شود.

مدیریت خصوصی: مدیریتی است که توسط افراد یا موسسات خصوصی اعمال می‌شود.

مدیریت عمومی: مدیریتی است که توسط وزارتخانه‌ها، سازمان‌های دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، بانک‌ها و شهرداری‌ها اعمال می‌شود.

شاغلان: تمامی افرادی هستند که در داخل یا خارج معدن به صورت تمام وقت یا پاره‌وقت برای معدن کار می‌کنند. شاغلان از نظر وظیفه‌ای که به عهده دارند به شاغلان خط تولید (ماهر و ساده) و سایر شاغلان تفکیک می‌شوند.

شاغلان ماهر خط تولید: کارکنانی هستند که به اعتبار دانش فنی و تجربه‌ای که کسب کرده‌اند، توانایی انجام یک قسمت از کار فنی خط تولید را داشته باشند، مانند مهندسان، تکنسین‌های فنی، استادکاران، سرکارگران، کارگران ماهر، تعمیرکاران و رانندگان.

شاغلان ساده خط تولید: کارکنانی هستند که شغل مورد تصدی آنان در خط تولید نیاز به تعلیم و کسب تجربه ندارد، مانند کارگران ساده، باربران و بارگیران.

سایر شاغلان (اداری، مالی و خدماتی): کارکنانی هستند که به امور دفتری، اداری، مالی و خدماتی معدن و

شرکت تعاونی: شرکتی که با حداقل ۷ نفر عضو حقیقی یا حقوقی غیر دولتی به منظور رفع نیازمندی‌های مشترک و بهبود وضع اقتصادی و اجتماعی اعضا از طریق خودیاری و کمک متقابل آنان بر اساس قانون بخش تعاون برای انجام یک یا چند فعالیت اقتصادی تشکیل و ثبت می‌شود.

شرکت تعاونی معدنی: نوعی شرکت تعاونی است که در زمینه استخراج، بهره‌برداری و فروش مواد استخراج شده از معادن فعالیت دارد.

گزیده اطلاعات

براساس نتایج آمارگیری از معادن فعال در سال ۱۳۹۹، ۱۲۲ معدن در حال بهره‌برداری در استان وجود داشته است. نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که در مجموع ۱۸۵۸ نفر در این معادن به کار اشتغال داشته‌اند که تعداد شاغلان نسبت به سال ۱۳۹۸، ۱۳/۸ درصد افزایش داشته است.

در همین سال ارزش تولیدات مواد معدنی بیش از ۴۷۰۴ میلیارد ریال بوده که در بین فعالیت‌های مختلف، معادن استخراج سنگ‌های تزئینی با حدود ۲۴۹۳ میلیارد ریال و سنگ آهک با حدود ۱۱۶۴ میلیارد ریال، بیش‌ترین ارزش تولید سالانه را داشته‌اند. ارزش افزوده حاصل از فعالیت معادن در حال بهره‌برداری استان در سال ۱۳۹۹ حدود ۳۵۰۵ میلیارد ریال بوده‌است که معادن استخراج سنگ‌های تزئینی و سنگ آهک به ترتیب با ۲۰۶۴ و ۷۳۵ میلیارد ریال دارای بالاترین میزان ارزش افزوده بوده‌اند که در مجموع این معادن ۷۵/۹ درصد از کل ارزش افزوده این بخش را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین در سال ۱۳۹۹ از مجموع ۱۵۰ میلیارد ریال سرمایه‌گذاری حدود ۸۶ درصد مربوط به ماشین‌آلات، ابزار و وسایل کار با دوام تجهیزات اداری و بیش از ۱۴ درصد مربوط به اموال سرمایه‌ای دیگر بوده است.

یا دفتر مرکزی، اشتغال داشته و به طور مستقیم در امر استخراج و تولید دخالت ندارند.

در ارائه آمار شاغلان، توضیح این نکته ضروری است که در محاسبه از روش «متوسط تعداد شاغلان در سال» استفاده شده است.

جبران خدمات مزد و حقوق بگیران: شامل مزد و حقوق و سایر پرداختی‌های نقدی و غیر نقدی به فرد و حقوق‌بگیران است.

تولیدات معدنی: مجموع مواد معدنی حاصل از یک رشته فعالیت استخراج است که به اشکال گوناگون قابل عرضه به بازار می‌باشد. شایان ذکر است که در بعضی از رشته فعالیت‌ها یا معادن، مواد معدنی به همان صورتی که از کانسار استخراج می‌شود، عرضه می‌گردد در صورتی که در بعضی دیگر از رشته فعالیت‌ها یا معادن، مواد استخراج شده پس از انجام عملیات فیزیکی یا شیمیایی لازم به منظور جدا کردن قسمتی از مواد باطله، تفکیک کانه‌ها و یا افزایش عیار ماده خام، به بازار عرضه می‌شود. ضمناً در یک رشته فعالیت، ممکن است چند ماده معدنی به دست آید، مثلاً در رشته فعالیت استخراج سنگ مس، مواد معدنی سنگ مس، کنسانتره مس و کنسانتره مولیبدن از تولیدات رشته فعالیت مذکور به حساب می‌آیند.

ارزش تولیدات معادن: مجموع ارزش تولیدات قابل عرضه (فروش) معادن، شامل مواد معدنی خام و فراوری شده بر اساس قیمت فروش در محل معدن است.

سرمایه‌گذاری (ارزش تغییرات اموال سرمایه‌ای): رجوع کنید به تعاریف و مفاهیم «فصل ۵- کشاورزی، جنگلداری و شیلات».

ارزش افزوده: ارزش اضافی ایجاد شده در جریان تولید است.

ارزش دریافتی‌ها (ستانده‌ها): ارزش دریافتی معدن، عبارت از ارزش دریافتی بابت خدمات تولیدی و خدمات غیرتولیدی است.

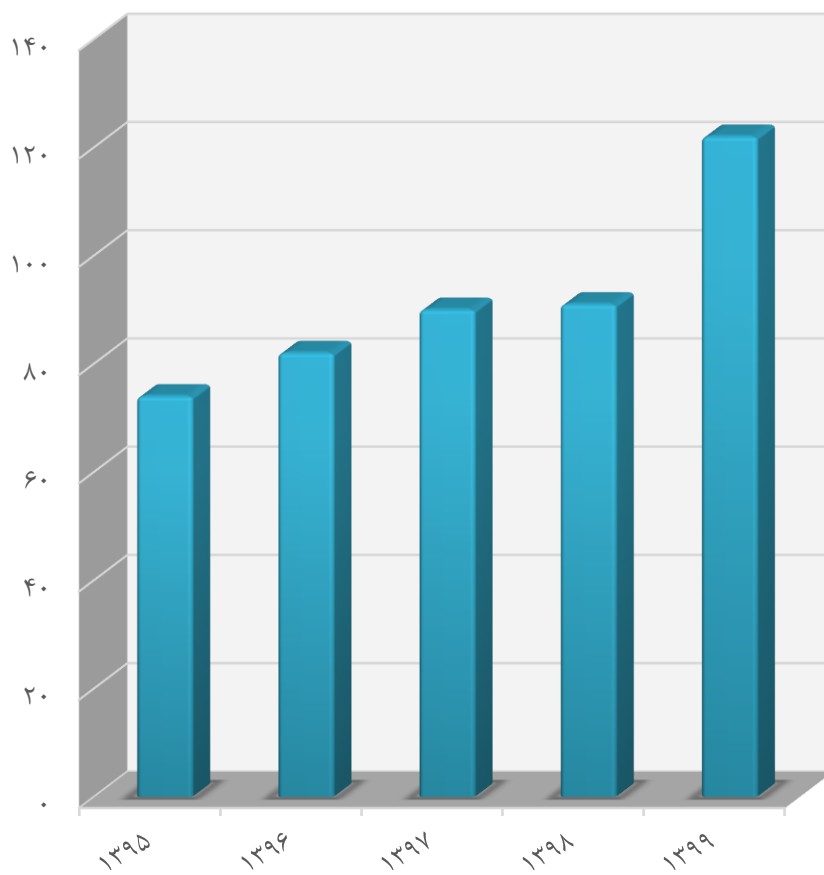
ارزش پرداختی‌ها (داده‌ها): ارزش پرداختی معدن، عبارت از ارزش پرداختی بابت خدمات است.

۶-۱- تعداد معادن، شاغلان، جبران خدمات مزد و حقوق بگیران معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت

جبران خدمات مزد و حقوق بگیران (میلیون ریال)	تعداد شاغلان	تعداد معادن		جمع	سال و فعالیت
		نحوه مدیریت			
		عمومی	خصوصی		
...	...	...	...	...	.....۱۳۸۰
۶۵۰۶۶	۲۰۲۹	۹	۹۱	۱۰۰	.....۱۳۸۵
۹۳۰۰۰	۱۴۲۸	۵	۱۴۹	۱۵۴	.....۱۳۹۰
۱۷۰۵۰۳	۱۲۱۴	۱۰	۶۴	۷۴	.....۱۳۹۵
۲۳۸۷۱۱	۱۴۷۲	۷	۷۵	۸۲	.....۱۳۹۶
۲۹۰۷۰۲	۱۵۴۲	۷	۸۳	۹۰	.....۱۳۹۷
۴۹۵۸۳۳	۱۶۳۳	۷	۸۴	۹۱	.....۱۳۹۸
۱۱۵۳۶۱	۱۱۵۱	۹	۱۱۳	۱۲۲	..... ۱۳۹۹
۱۰۸۳۹۷	۲۵۴	۰	۲۶	۲۶	.....استخراج شن و ماسه
۴۷۳۱۶۸	۹۲۹	۴	۲۷	۳۱	.....استخراج سنگ های تزئینی
۲۴۰۳۰	۵۲	۰	۳	۳	.....استخراج سنگ لاشه
۲۰۱۶۹۶	۴۲۵	۳	۳۳	۳۶	.....استخراج سنگ آهک
۱۲۱۶۰	۳۰	۰	۴	۴	.....استخراج سنگ گچ
۳۰۰۰	۱۰	۰	۲	۲	.....استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)
۲۶۲۵۰	۶۶	۱	۶	۷	.....استخراج سیلیس
۲۷۱۰۰	۵۶	۱	۴	۵	.....استخراج فلدسپات
۹۵۶۰	۳۶	۰	۸	۸	.....استخراج تالک

مأخذ - مرکز آمار ایران. (ر.م).

۶-۱ تعداد معادن در حال بهره‌برداری استان

مبنا: جدول ۶-۱

۶-۲- تعداد معادن در حال بهره‌برداری بر حسب فعالیت و نوع استخراج

سال و فعالیت	جمع	استخراج روباز	استخراج زیر زمینی	استخراج روباز و زیر زمینی
.....۱۳۸۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰
.....۱۳۸۵	۱۰۰	۱۰۰	.	.
.....۱۳۹۰	۱۵۴	۱۵۴	.	.
.....۱۳۹۵	۸۵	۸۵	.	.
.....۱۳۹۶	۸۲	۸۲	.	.
.....۱۳۹۷	۹۰	۹۰	.	.
.....۱۳۹۸	۹۱	۹۱	.	.
..... ۱۳۹۹	۱۲۲	۱۲۲	.	.
.....استخراج شن و ماسه	۲۶	۲۶	.	.
.....استخراج سنگ های تزئینی	۳۱	۳۱	.	.
.....استخراج سنگ لاشه	۳	۳	.	.
.....استخراج سنگ آهک	۳۶	۳۶	.	.
.....استخراج سنگ گچ	۴	۴	.	.
.....استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)	۲	۲	.	.
.....استخراج سیلیس	۷	۷	.	.
.....استخراج فلدسپات	۵	۵	.	.
.....استخراج تالک	۸	۸	.	.

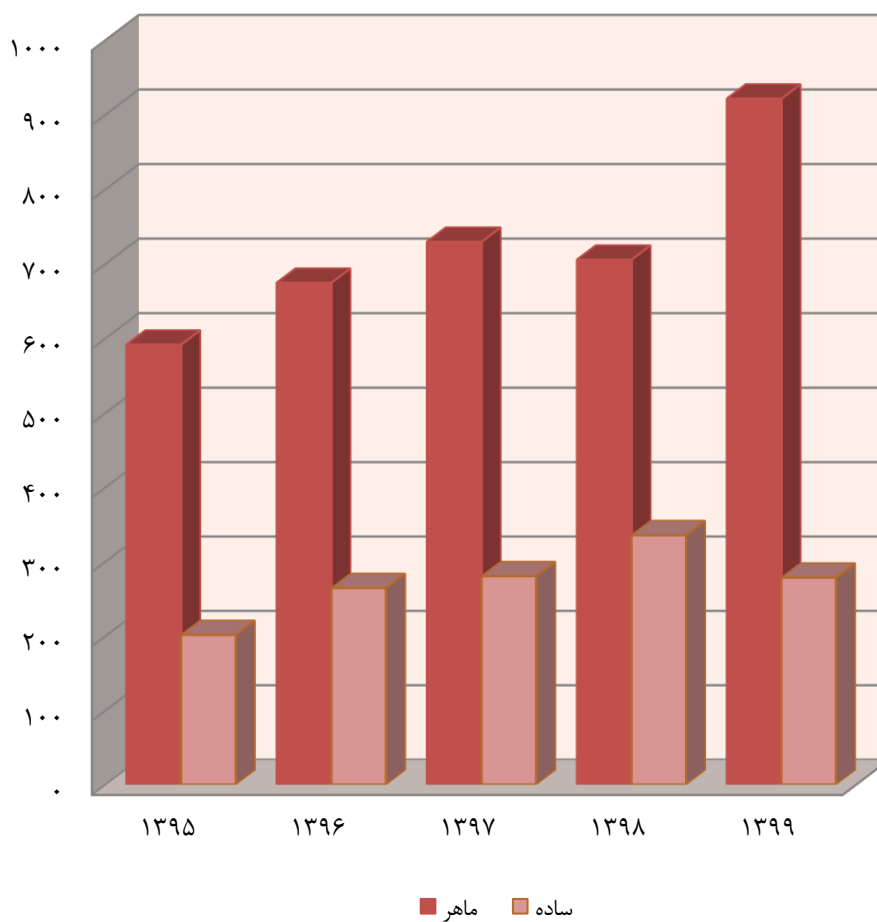
مأخذ - مرکز آمار ایران. (ر.م).

۳-۶- تعداد شاغلان معادن در حال بهره برداری برحسب فعالیت

سایر کارکنان (اداری، مالی و خدماتی)	کارکنان خط تولید		جمع	سال و فعالیت
	ساده	ماهر		
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	.....۱۳۸۰
۱۰۲۹	۶۵۹	۳۴۱	۲۰۲۹	.....۱۳۸۵
۲۵۶	۴۹۷	۹۹۶	۱۷۴۹	.....۱۳۹۰
۴۲۲	۲۰۱	۵۹۱	۱۲۱۴	.....۱۳۹۵
۵۳۴	۲۶۴	۶۷۴	۱۴۷۲	.....۱۳۹۶
۵۳۳	۲۸۰	۷۲۹	۱۵۴۲	.....۱۳۹۷
۵۹۳	۳۳۵	۷۰۵	۱۶۳۳	.....۱۳۹۸
۶۶۰	۳۷۸	۹۲۱	۱۸۵۱	.....۱۳۹۹
۱۰۵	۴۵	۱۰۵	۲۵۴	.....استخراج شن و ماسه
۳۱۴	۱۱۶	۴۹۹	۹۲۹	.....استخراج سنگ های تزئینی
۱۹	۸	۲۵	۵۲	.....استخراج سنگ لاشه
۱۵۳	۶۵	۲۰۷	۴۲۵	.....استخراج سنگ آهک
۱۱	۴	۱۵	۳۰	.....استخراج سنگ گچ
۴	۲	۴	۱۰	.....استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)
۱۸	۲۲	۲۶	۶۶	.....استخراج سیلیس
۱۷	۱۱	۲۸	۵۶	.....استخراج فلدسپات
۱۹	۵	۱۲	۳۶	.....استخراج تالک

مأخذ - مرکز آمار ایران. (ر.م).

۶-۲- کارکنان خط تولید معادن در حال بهره‌برداری

مبنا: جدول ۶-۳

۴-۶- مقدار و ارزش تولیدات مواد معدنی معادن در حال بهره برداری بر حسب فعالیت (هزار تن - میلیون ریال)

مقدار					فعالیت
۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	
۶۳۳۷/۹۸۸	۵۳۱۱/۰۱۳	۵۳۰۳/۲۸۳	۵۱۹۰/۵	۳۹۹۱	کل معادن.....
۱۰۴۵/۷۳۱	۷۷۷/۱۴۳	۶۱۷/۶۶۷	۶۵۸/۰	۴۳۲	استخراج شن و ماسه.....
۸۸۰/۸۴۲	۶۶۹/۱۲۹	۷۹۶/۵۷۷	۷۲۹/۰	۵۳۹	استخراج سنگ های تزئینی.....
۱۹۲	۱۱۵/۰۰۰	۴۵/۰۰۰	۷۶/۰	۱۸۶	استخراج سنگ لاشه.....
۳۴۸۰/۵	۳۰۷۰/۴۴۱	۳۲۷۰/۵۰۰	۳۱۹۷/۰	۲۲۷۴	استخراج سنگ آهک.....
۲۴۱	۱۵۰/۰۰۰	۱۵۰/۷۳۹	۱۱۰/۰	۱۷۰	استخراج سنگ گچ.....
۰/۵۶	۰/۸۰۰	۰/۳۰۰	۰/۰	۱	استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین).....
۳۰۰/۵	۳۲۸/۰۰۰	۲۹۶/۵۰۰	۳۰۸/۰	۳۰۰	استخراج سیلیس.....
۱۵۹/۲	۸۰/۵۰۰	۹۶/۰۰۰	۷۲/۵	۵۷	استخراج فلدسپات.....
۳۷/۶۵۵	۲۰/۰۰۰	۳۰/۰۰۰	۴۰/۰	۳۳	استخراج تالک.....

ارزش					فعالیت
۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	
۶۷۰۴۲۶۱	۲۱۶۲۹۷۲	۱۴۲۲۷۵۹	۱۱۳۸۵۳۵	۷۷۵۸۹۵	کل معادن.....
۳۸۰۰۱۸	۲۰۴۶۵۷	۹۸۵۴۳	۸۰۴۹۲	۵۱۳۳۷	استخراج شن و ماسه.....
۲۴۹۲۸۴۱	۶۷۶۶۱۴	۵۵۹۳۷۳	۳۸۸۲۷۴	۲۲۵۳۳۳	استخراج سنگ های تزئینی.....
۱۳۲۹۵۶	۳۸۷۵۰	۸۱۰۰	۱۹۳۳۰	۳۶۳۹۴	استخراج سنگ لاشه.....
۱۱۶۳۷۷۵	۹۲۹۳۶۶	۵۳۸۷۸۴	۴۸۴۲۴۰	۳۰۸۰۱۱	استخراج سنگ آهک.....
۷۶۰۰۰	۴۵۰۰۰	۱۸۰۸۹	۳۳۰۰۰	۲۱۵۳۰	استخراج سنگ گچ.....
۱۰۳۲۰	۶۴۰۰	۳۹۰۰	۰	۵۶۸۰	استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین).....
۲۸۶۹۵۰	۲۰۷۷۱۰	۱۵۴۳۵۰	۹۴۴۵۰	۱۰۰۴۰۰	استخراج سیلیس.....
۹۶۶۸۰	۳۹۴۷۵	۲۹۶۲۰	۲۰۵۰۰	۱۳۲۰۰	استخراج فلدسپات.....
۶۴۷۲۲	۱۵۰۰۰	۱۲۰۰۰	۱۸۲۵۰	۱۴۰۱۰	استخراج تالک.....

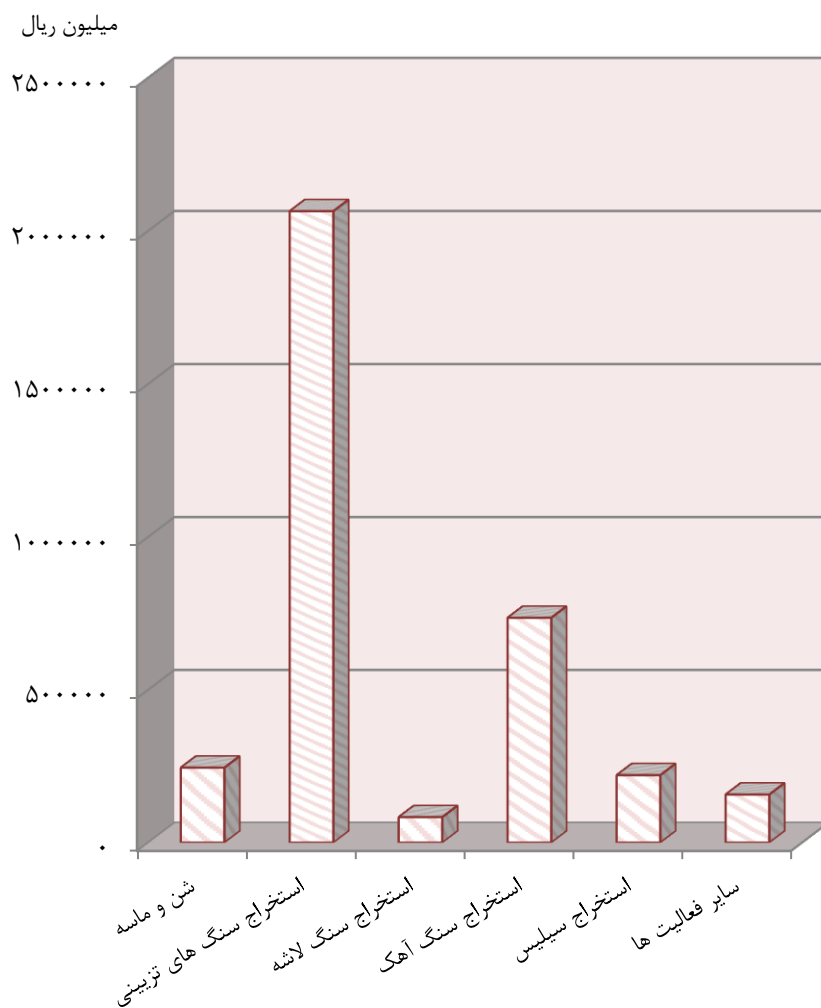
مأخذ - مرکز آمار ایران. (ر.م).

۵-۶- ارزش افزوده و ارزش پرداختی‌ها و دریافتی‌های معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت:
(میلیون ریال) ۱۳۹۹

فعالیت	ارزش افزوده	پرداختی‌ها(داده‌ها)	دریافتی‌ها(ستانده‌ها)
کل معادن.....	۳۵۰۴۵۱۲	۱۲۷۷۷۱۶	۴۷۸۲۲۲۸
استخراج شن و ماسه.....	۲۴۴۸۶۹	۱۴۴۸۵۹	۳۸۹۷۲۹
استخراج سنگ‌های تزئینی.....	۲۰۶۴۰۴۰	۴۷۱۶۹۱	۲۵۳۵۷۳۱
استخراج سنگ لاشه.....	۸۳۰۰۸	۵۲۵۸۸	۱۳۵۵۹۶
استخراج سنگ آهک.....	۷۳۵۲۳۱	۴۴۳۵۳۳	۱۱۷۸۷۶۴
استخراج سنگ گچ.....	۴۰۴۰۰	۳۶۳۵۰	۷۶۷۵۰
استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین).....	۵۹۵۳	۴۵۱۷	۱۰۴۷۰
استخراج سیلیس.....	۲۲۰۳۳۵	۶۹۴۸۵	۲۸۹۸۲۰
استخراج فلدسپات.....	۵۵۵۱۶	۴۴۶۶۹	۱۰۰۱۸۵
استخراج تالک.....	۵۵۱۵۹	۱۰۰۲۵	۶۵۱۸۴

مأخذ - مرکز آمار ایران. (ر.م).

۳-۶- ارزش افزوده ایجاد شده در معادن در حال بهره‌برداری
استان بر حسب فعالیت: ۱۳۹۹

مبنا: جدول ۵-۶

۶-۶- سرمایه‌گذاری (ارزش تغییرات اموال سرمایه‌ای) معدن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت و نوع اموال سرمایه‌ای: ۱۳۹۹ (میلیون ریال)

فعالیت	کل سرمایه‌گذاری	ماشین آلات، ابزار و وسایل کار بادوام و تجهیزات اداری	وسایل نقلیه	ساختمان و تاسیسات (بدون زمین)
کل معدن.....	۱۵۰۰۰۸	۱۲۸۲۵۸	۱۳۹۲۹	۲۶۸۱
استخراج شن و ماسه.....	۱۸۳۴۷	۱۶۷۲۷	۲۳۹	۱۳۸۱
استخراج سنگ های تزئینی.....	۳۱۶۸۲۵	۳۰۶۲۹۵	۱۰۵۳۰	.
استخراج سنگ لاشه.....	۵۴۵۰	۵۴۵۰	.	.
استخراج سنگ آهک.....	۱۱۲۱۳۹	۱۰۳۳۰۹	۲۵۳۰	۱۳۰۰
استخراج سنگ گچ.....	-۳۱۶۲۴۰	-۳۱۶۵۳۰	۱۵۰	.
استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین).....	۲۳۰	۱۵۰	۸۰	.
استخراج سیلیس.....	۱۷۶۲۰	۱۷۶۲۰	.	.
استخراج فلدسپات.....	۷۰۲۵	۶۶۲۵	۴۰۰	.
استخراج تالک.....	-۱۱۳۸۸	-۱۱۳۸۸	.	.

فعالیت	راه اختصاصی	توسعه و اکتشاف	نرم افزارهای رایانه ای	سایر
کل معدن.....	۵۰۰۰	.	۱۴۰	.
استخراج شن و ماسه.....	.	.	.	.
استخراج سنگ های تزئینی.....	.	.	.	.
استخراج سنگ لاشه.....	.	.	.	.
استخراج سنگ آهک.....	۵۰۰۰	.	.	.
استخراج سنگ گچ.....	.	.	۱۴۰	.
استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین).....	.	.	.	.
استخراج سیلیس.....	.	.	.	.
استخراج فلدسپات.....	.	.	.	.
استخراج تالک.....	.	.	.	.

مأخذ - مرکز آمار ایران. (م.م).

۶-۷- مشخصات عمومی شرکت‌های تعاونی معدنی در پایان سال

سرمایه (میلیون ریال)	شاغلان	عضو	تعداد	سال و شهرستان
۲۵۵۶	۱۳۴۷	۱۹۳۳	۱۴۲	.....۱۳۸۵
۳۲۰۴	۱۳۷۶	۱۴۰۰	۱۴۳	.....۱۳۹۰
۷۶۸۶	۱۲۹۹	۱۸۰۹	۱۵۳	.....۱۳۹۵
۸۳۸۹	۹۱۸	۱۰۱۷	۱۰۴	..... ^(۱) ۱۳۹۶
۸۴۲۹	۹۱۲	۱۰۳۳	۱۰۶	..... ^(۱) ۱۳۹۷
۶۶۴۰	۹۱۱	۱۰۰۳	۱۰۶	..... ^(۱) ۱۳۹۸
۶۶۴۰	۹۱۱	۱۰۰۳	۱۰۶	..... ^(۱) ۱۳۹۹
۷۶۶	۶۴۷۲	۹۱۴	۹۵	..... ^(۱) ۱۴۰۰
.	.	.	.	.....ازنا
۵۲۷	۱۶۹۹	۷۲۱	۶۸	.....الیگودرز
.	.	.	۰۰	.....بروجرد
۵	۴۶۱۱	۷	۱	.....پلدختر
۱۸۶	۱۰۹	۱۵۱	۲۱	.....چگنی
۳۰	۲۱	۱۴	۲	.....خرم آباد
.	.	.	.	.....دلفان
.	.	.	۰۰	.....دورود
.	.	.	.	.....رومشکان
۴	۲۱	۱۴	۲	.....سلسله
۱۴	۱۱	۷	۱	.....کوهدشت

(۱) اختلاف در آمار ارائه شده از سال ۱۳۹۶ به بعد نسبت به سال های قبل، مربوط به کنترل و نظارت نهایی اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان بوده است.
 مأخذ - اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان لرستان.